

SHRI. SH. KELKAR COLLEGE OF ARTS, COMMERCE & SCIENCE, DEVGAD

SYBCOM SEM III Regular EXAMINATION, October 2023

COURSE NAME & CODE: Commerce III (Management Functions & Challenges) MAX.MARKS: 100
TIME: 08.30 a.m. to 11.30 p.m. DURATION: 3 Hours

प्र. १ अ) खालीलपैकी सर्वात योग्य पर्याय निवडा. (कोणताही १०)

१०

१. व्यवस्थापन म्हणजे अनौपचारिकरित्या संघटित गटाद्वारे आणि त्याद्वारे गोष्टी पूर्ण करण्याची कला आहे' ही व्याख्या

अ) हॅरॉल्ड कॉट्झ ब) टेरी क) लुई ऍलन ड) हेन्री फेयोल.

२. क्रांतीचा पुरस्कार एफ.डब्ल्यू. टेलर यांनी केला होता.

अ) मानसिक ब) शारीरिक क) सामाजिक ड) मानव

३. पीटर ड्रकर यांनी..... व्यवस्थापनाची परिमाणे सांगितली आहेत.

अ) तीन ब) पाच क) सात ड) नऊ

४. हे उपक्रमांचे वेळापत्रक आहे.

अ) शेड्यूल ब) अंदाजपत्रक क) प्रक्रिया ड) कार्यक्रम

५. उद्दिष्टनिष्ठ व्यवस्थापन यांनी सादर केले.

अ) टेलर ब) एल्टन मेयो क) पीटर ड्रकर ड) मास्लो.

६. निर्णय प्रक्रियेतील पहिली पायरी म्हणजे

अ) निर्णयाचे निकष विकसित करणे क) निकषांना वजन वाटप करणे

ब) पर्यायांचे विश्लेषण करणे ड) समस्या ओळखणे

७. निर्णय घेण्याचे विचारमंथन तंत्र सादर केले.

अ) अँलेक्स ऑस्बॉर्न ब) पीटर ड्रकर क) हेन्री फेओल ड) एल्टन मेयो

८. प्रकल्प व्यवस्थापकाच्या नेतृत्वाखालील एक किंवा अधिक प्रकल्पांवर काम करण्यासाठी विविध कार्यात्मक विभागातील तज्ञांना कोणत्या प्रकारचे संघटन नियुक्त करते?

अ) शास्त्रीय ब) समकालीन क) मॅट्रिक्स ड) क्रांतिकारी

९. ज्या प्रमाणात सत्ता आणि अधिकार शीर्षस्थानी टिकून राहतात त्याला म्हणतात.

अ) केंद्रीकरण ब) विकेंद्रीकरण क) जबाबदारी ड) जबाबदारी

१०. प्रेरणा म्हणजे कर्मचाऱ्यांना देणे होय.

अ) विकसनशील ब) कठोर क) प्रेरणा ड) विजय

११. संभाषण ही आहे.

अ) एकमार्गी प्रक्रिया ब) द्विमार्गी प्रक्रिया क) त्रिमार्गी प्रक्रिया ड) चार-मार्ग प्रक्रिया.

१२. म्हणजे व्यवस्थापनाचे कार्य, कार्यप्रदर्शन आणि परिणामकारकता यांचे पद्धतशीर मूल्यमापन होय.

अ) व्यवस्थापन प्रणाली ब) व्यवस्थापन नियोजन
क) व्यवस्थापन लेखापरीक्षण ड) व्यवस्थापन नियंत्रण

प्र. १ ब) खालील विधाने सत्य आहेत की असत्य आहेत ते सांगा (कोणतेही १०)

१०

१) संकल्पनात्मक कौशल्ये मुख्यतः उच्च-स्तरीय व्यवस्थापनासाठी आवश्यक असतात.

२) व्यवस्थापन ही निरंतर प्रक्रिया आहे.

३) भारतीय नीतिमत्ता मानवता आणि मूल्यांवर लक्ष केंद्रित करत नाही.

४) नियोजन हे व्यवस्थापनाचे प्राथमिक कार्य आहे.

५) उद्दिष्टानिष्ठ व्यवस्थापन हे पीटर ड्रकर यांनी मांडले होते.

६) तंत्रज्ञानाच्या वापरामुळे निर्णय लवकर होत नाहीत.

७) विभागीकरणामुळे कामाची पद्धतशीर विभागणी होते.

८) अधिकार प्रदानामध्ये कर्मचार्यांना केवळ अधिकार सोपविला जातो.

९) रेखा आणि कर्मचारी संघटनेमध्ये अधिकार हे रेखा कर्मचार्याकडे असते.

१०) प्रेरणा ही एक मानसिक प्रक्रिया आहे.

११) नेतृत्व ही वैयक्तिक गुणवत्ता आहे.

१२) परिस्थितीजन्य नेतृत्व शैली सर्व परिस्थितींमध्ये समान नेतृत्व शैलीचे अनुसरण करते.

प्र. २. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणत्याही दोन)

१५

अ) व्यवस्थापनाची व्याख्या सांगून त्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

ब) विविध व्यवस्थापन कौशल्ये आणि क्षमता स्पष्ट करा.

क) पीटर ड्रकरच्या व्यवस्थापनाची परिमाणे स्पष्ट करा.

प्र. ३. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणत्याही दोन)

१५

अ) नियोजनात समाविष्ट असलेल्या पायऱ्या स्पष्ट करा.

ब) अपवादात्मक व्यवस्थापन म्हणजे काय? त्याचे फायदे काय आहेत?

क) निर्णय घेताना तंत्रज्ञानाचा पडणारा प्रभाव स्पष्ट करा.

प्र. ४. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणत्याही दोन)

१५

अ) रेखा आणि कर्मचारी संघटनेचे फायदे स्पष्ट करा.

ब) उंच आणि लहान संघटना यांच्यात फरक करा.

क) अधिकार प्रदानातील विविध अडथळे कोणते आहेत?

प्र. ५. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (कोणत्याही दोन)

१५

अ) प्रेरणेचे महत्त्व स्पष्ट करा.

ब) नेतृत्वाच्या विविध शैली स्पष्ट करा.

क) नियंत्रणाचे आधुनिक तंत्र थोडक्यात सांगा.

प्र. ६ टिपा लिहा. (कोणतेही चार)

२०

अ) मानवी संबंध दृष्टीकोण

ब) उद्दिष्टनिष्ठ व्यवस्थापन

क) अधिकाराचे विकेंद्रीकरण

ड) संप्रेषण

इ) व्यवस्थापकीय हिशेब तपासणी

ई) लेखा जबाबदारी